

Què fer a Mataró Centre

A - Nau Gaudí.

La Cooperativa Obrera Mataronesa, Mataronense, Mataronina o L'Obrera, va ser una cooperativa de producció dedicada al gènere de punt que va estar activa entre 1864 i 1890, sent una de les cooperatives més importants i influents del segle XIX a Espanya.

Actualment la que va ser la seva nau de blanqueig, obra de l'arquitecte modernista Antoni Gaudí, és coneguda com a Nau Gaudí.

B - Cases fora muralla del Camí Ral – La Mercè.

Antigues cases afectades per un pla urbanístic que obliga a enretirar-les a fi d'ampliar el carrer. En algun cas els propietaris han pogut escurçar la casa movent la façana enrere però això es molt car i en la pràctica vol dir que s'han de vendre per enderrocar i fer nous edificis.

C - El Vapor Nou.

Edificis de la indústria Fills d'Antoni Fàbregas SA, al carrer de Lepanto núm. 2, gairebé tocant a la Rambla. Foren construïts l'any 1856 per la Companyia Arenas i Rosal; conserven la xemeneia característica del primitiu vapor.

D – Creu de terme.

Creu de terme que s'aixeca al camí Ral, davant el carrer de Sant Agustí, formant un petit espai enjardinat. L'actual és una reproducció de la que es conserva, degudament restaurada, al Museu Municipal. La creu port la imatge del Sant Crist a l'anvers i de la Mare de déu al revers. Rodegen la base els apòstols. Pel seu estil es pot datar al segle XVI. A la base de la creu hi ha una inscripció que resa: "Construïda en el siglo XVI. Destruïda en 1936. Reconstruïda en Santa Misió en 1941".

E - Església de Santa Anna.

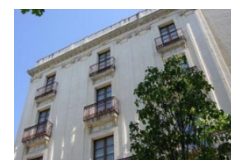
És un edifici religiós on destaca la portada d'estil barroc, de tipus façana-retaule de perfil molt mogut. La porta està flanquejada per dues columnes situades sobre un pedestal i coronades per un capitell corinti i un entaulament que semblen repetir-se en forma de baix relleu a la part del darrere per tal de donar mobilitat al conjunt. Sobre aquest entaulament hi ha un frontó que combina les línies còncavo-convexes pròpies del període barroc, al centre del qual s'obre una fornícula que conté la imatge de la Verge. En conjunt hi ha una gran profusió d'elements decoratius. A l'interior destaca la Capella del sagrament amb pintures de Jordi Arenas i escultura de Jordi Puiggalí (1960).

L'església de Santa Anna formava part de l'antic col·legi de les Escoles Pies enderrocat en època recent.

F - Can Ximenes – Neoclàsic.

Edifici en cantonada de planta baixa i tres plantes pis. El balcó longitudinal del primer pis i els capitells jònics de les pilastres de façana emmarquen el volum de l'edifici sobre la plaça. Els balcons del segon i tercer pis s'aguanten sobre cartel·les. En la part alta de l'edifici sobresurten una sèrie de dentellons sota la cornisa neoclàssica que aguanta l'acroteri llis i horitzontal. La planta baixa presenta quatre arcs, dos dels quals, a la cantonada, formen part de la capella de Sant Sebastià, restaurada a la dècada dels anys vuitanta, amb una escultura de Perecoll.

Construïda pel mestre d'obres Gregori Arch, en espais que havien ocupat anteriorment la muralla i el portal de Barcelona.

G - Can Rifà – Neoclàsic.

Edifici de planta baixa i tres plantes pis. Presenta un balcó de ferro corregut al primer pis i dos balcons a cadascuna de les plantes del segon i tercer pis. Tres pilastres d'ordre dòric amb capitells de terracota marquen el ritme compositiu de la façana. L'edifici acaba amb un acroteri amb balustres de ceràmica.

Què fer a Mataró Centre

H - Casa de la Ciutat - Ajuntament.

És un edifici civil aïllat. Consta de planta baixa, dos pisos i golfes. La reforma del segle XIX va canviar totalment el caràcter de l'edifici, que actualment es podria considerar de tipus neoclàssic, amb frontons triangulars sobre els tres balcons principals; amb medallons amb els rostres de mataronins il·lustres a les llindes (Jaume Creus, per la religió; Antoni Puig i Blanch, per les lletres; i Damià Campeny per les arts); balustrades i coronament escultòric. Flanquejant l'entrada hi ha dues fornícules amb estàtues que representen la prudència i la justícia, obra de Josep A. Santigosa (1879). El vestíbul és decorat amb pintures de Jordi Puiggalí, amb escenes de la història de la ciutat. La sala de sessions té un bonic enteixinat. El model d'edifici sembla tret de l'ajuntament de Barcelona, amb el que té moltes similituds.

I - Can Serra Arnau

És una casa pairal del municipi de Mataró (Maresme) que actualment és una de les seus del Museu de Mataró. És una obra inclosa en l'Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. Fou construïda per Jeroni Serra Arnau, primer síndic de la vila a Corts, fou bastida el 1565. L'edifici, d'estil renaixentista, conserva l'estructura originària amb una àmplia entrada d'on arrenca l'escala de pedra i la gran sala central al primer pis que manté el teginat de fusta originari. La façana és de composició simètrica i hi destaquen el portal dovellat, l'escut i les finestres.

J - Can Palauet

Casal de quatre cossos de planta baixa i tres plantes pis. La façana del segle XVII, conté un finestral gòtic del segle XV. A la planta baixa s'hi conserva una part del celler amb una gran sala coberta amb volta, del segle XVI i les restes d'una torre medieval. Al primer pis, destaquen unes sales nobles, fruit de les reformes fetes al segle XIX, una d'elles amb una sumptuosa decoració mural amb pintures al·legòriques. Ha estat restaurat l'any 1996 per Isidre Molsosa i Montserrat de Torres.

K - Casa Torrellas.

A la cantonada de la Riera amb el Carreró. Manté en les plantes pis el ritme neoclàssic.

Edifici en cantonada de planta baixa i dues plantes pis. La composició global de la façana ve determinada pels grups de dues pilastres d'ordre corinti situades entre les obertures de les plantes pis.

La planta baixa presenta un estucat a carreu lliscat. Totes les obertures donen accés a balcons, destacant el balcó de la cantonada del primer pis.

L - Conjunt de Sant Josep.

Fou la segona església parroquial de la part del centre de la ciutat després de la Basílica de Santa Maria de Mataró. Antic convent, la façana és d'estil barroc força auster i amb certa tendència cap a les línies clàssiques. La farga s'endinsa a l'interior de l'illa de cases dels carrers Riera, Sant Josep i muralla de Sant Llorenç, per la qual cosa des dels seus finestrals es pot contemplar l'entorn enjardinat, actualment restaurat sota les línies artístiques més recents.

Per l'altre cantó en resta en convent i el claustre, propietat de l'ajuntament. El conjunt és protegit en façanes, volums i interiors.

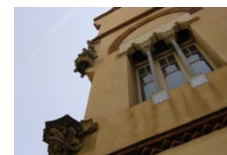
A la façana es pot veure un escut del Carme que ens declara la susdita procedència del convent. A l'interior hi ha una imatge de Sant Vicenç de Paül, d'estil barroc tardà i atribuïda a Damià Campeny.

M - La Beneficència

Al carrer Sant Josep, 9. Edifici projectat per Puig i Cadafalch, actualment seu del Patronat de Cultura de l'Ajuntament.

És un edifici força interessant, de dues plantes i teulada a dues vessants, amb elements neogòtics i arcs de descàrrega, vistos i formats amb totxo, a la façana. Fou construït l'any 1892. Recentment ha estat objecte d'una acurada restauració, projectada per l'arquitecte Manel Brullet i Tenas.

Què fer a Mataró Centre

N - Residència de Sant Josep.

Situada al carrer de la Muralla de Sant Llorenç, la construcció es va iniciar l'any 1906 segons el projecte d'Eduard Ferrés i Puig.

Destinada inicialment a escola, l'obra va acabar l'any 1912. Es tracta d'un edifici de simetria constructiva, de planta quadrada amb grans finestrals al primer pis i una porxada amb arcs parabòlics a l'accés principal. Hi ha una gran balconada decorada amb ceràmica vidriada i les façanes presenten un esgrafiament amb motius florals.

O - Mercat de la Plaça de Cuba

Mercat de la Puríssima Concepció és un edifici ubicat al mig de la plaça de Cuba, del que popularment ha pres el nom. Format per una sola nau, a l'estil de les fàbriques i cellers de finals del segle XIX, la seva façana encarada a llevant vers el centre de la ciutat, és de línies molt racionals on es destaquen unes finestres verticals disposades simètricament.

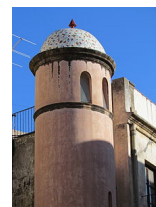

A diferència dels mercats tradicionals és construït d'obra i arrebossat i les decoracions de l'exterior guarden una gran similitud amb la fàbrica Societat Cooperativa Cristallera de la mateixa ciutat. L'edifici, d'estil racionalista, és obra de Miquel Brullet i Monmany.

L'edifici s'inclou dins el Catàleg de Patrimoni històrico-Artístic de l'ajuntament de Mataró (1981).

P - Repartidor d'aigües

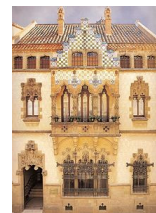
Es tracta d'unes torretes de repartiment d'aigua situades a l'alçada de les antigues muralles de la ciutat, a la vessant nord. De línies simples, la torreta del carrer de la Muralla dels Genovesos fou restaurada el 1987 amb el suport de l'empresa Aigües de Mataró S. A. Aquesta torreta fou construïda l'any 1859 segons el disseny del mestre d'obres municipal, Jeroni Boada i Renter. També del mateix arquitecte és la torreta del carrer del Torrent, però es troba en precari estat de conservació.

Q - Casa Coll i Regàs

La casa Coll i Regàs s'assenta en un solar de l'eixample de ponent de la ciutat de Mataró, configurat a partir del recinte emmurallat del segle XVI, definit i organitzat finalment segons el pla de l'enginyer Melcior de Palau i de l'arquitecte Emili Cabanyes durant el darrer quart del segle XIX.

Es tracta d'un edifici modernista que ocupa una parcel·la de doble cos entre mitgeres. La seva façana amida 11 metres i la seva profunditat estricta és de 25 metres, als quals cal afegir una galeria posterior i el terrat sobre el soterrani amb el cos lateral de la cuina en una profunditat complementària de 7,50 metres.

Consta de planta soterrani, planta baixa lleugerament aixecada respecte a la rasant del carrer per tal de poder ventilar el soterrani, planta pis i planta de golfes sota els forts pendents de les cobertes. Hi ha, a més, una torratxa.

R - Ca l'Arenas. Centre d'art del Museu de Mataró

Neix del llegat de l'artista Jordi Arenas i Clavell a la seva ciutat natal i és l'extensió específica del Museu de Mataró especialitzada en art, amb atenció especial a l'activitat artística de la ciutat de Mataró. S'hi realitzen activitats culturals com exposicions, tallers, conferències, xerrades i projeccions d'audiovisuals. Ca l'Arenas forma part de la Xarxa de Museus Locals de la Diputació de Barcelona. L'edifici és una obra inclosa en l'Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya.

Jordi Arenas i Clavell, mort l'1 de juliol de 1998, en el seu testament llegà al Museu de Mataró la propietat de l'immoble que fou el seu domicili, al carrer d'Argentona de Mataró, i el fons d'art de la seva propietat, format per obra seva, del seu germà Jaume i d'altres artistes. Aquest fons s'integrà en la col·lecció d'art del Museu de Mataró.

Què fer a Mataró Centre

S – La Presó

Fou construïda per l'arquitecte Elies Rogent l'any 1851.

L'estructura d'aquest edifici segueix de manera clara el criteri historicista del mateix arquitecte, autor de l'edifici neoromànic de la Universitat de Barcelona (1863-70) i de la restauració del Monestir de Ripoll (1886-93). En el cas de la Presó de Mataró, Rogent segueix els canons de les construccions medievals de caràcter civil, pròpies de la Mediterrània occidental, a la Baixa Edat Mitjana.

L'edifici va deixar de funcionar com a presó l'any 1967.

T – Col·legi Valldemia

Fundat l'any 1855, el Col·legi de Catalunya que prengué el nom de Valldemia en honor al seu fundador (Ermengol Coll de Valldemia).

L'edifici és de planta rectangular i orientat a llevant. Està format per una planta baixa porxada i un pis bastit amb grans finestres amb arcades. L'únic element que destaca en l'austeritat escolar és l'avançament de les naus extremes i centrals per tal de donar cert volum a la façana. La nau central, on hi havia l'església es destacava mitjançant un frontó triangular sobre els finestres. Els extrems estaven rematats amb cornises triangulars. Sobre l'església destacava un campanar massís, de planta quadrada i amb un gran finestral com els de la façana.

U - Convent de les Monges Caputxines

Edifici construït entre 1729 i 1741 i conservat pràcticament intacte. Inicialment va ser ocupat per monges procedents del convent de Santa Margarida la Reial de Barcelona. Té aspecte de fortalesa i està concebut dins un estil inspirat en les idees de la contrareforma. S'hi accedeix a través d'un pati tancat on hi ha també l'accés a l'església. Aquesta té nau única coberta amb volta de creueria i és de gran austeritat ornamental. El conjunt, compta amb un claustre de planta quadrada amb galeries d'arcs de mig punt, de dos pisos.

V - Muralla dels Genovesos

El projecte d'emmurallar la vila de Mataró es perllongà més de trenta anys a causa de les mancances econòmiques i de les disputes sobre el traçat que havia de seguir. En el moment d'aixecar els murs part de la ciutat, la que corresponia a la zona del Camí Ral, quedà exclosa del perímetre, amb les conseqüents queixes dels veïns i propietaris. L'obra, feta de pedres de mida no gaire gran i relligades amb un morter de dues parts de sorra i una de calç, no era excessivament sòlida, com ho demostra el fet que en alguna ocasió els veïns n'enderroquessin alguna part amb relativa facilitat.

Actualment se'n conserven algunes restes, precisament en carrers que han mantingut la denominació de muralla, i que permeten resseguir el seu traçat.

W - Cases del carrer Bonaire

Al carrer de Bonaire, on es troben tradicionalment les cases de les principals famílies de la ciutat fins a mitjans de segle XIX. Entre elles Can Palau, e l casal fou edificat al segle XVII amb una magnífica porta dovellada datada el 1616, on es veu sobre la pedra l'escut de la família. Can Fins, Can Gallifa, Can Sentromà i d'altres. També hi destaca la curiosa cúpula de la Caixa Laietana.

X - Cases del carrer Nou

Cases d'estil barroc i modernista hi trobem entre altres El foment Mataroní, Can Parera, Can Pasqual, Can Galenques, Can Cabré, Cal Bisbe Mas, Cal Agustí, la I.S.S.A., Capelleta de Sant Josep de Calassanç, l'Escocesa i Ca l'Spa.

Què fer a Mataró Centre

Y - Casa Olivera.

A la Riera, núm. 83, antiga casa Comas, construïda l'any 1853 per l'arquitecte Josep Oriol Mestres i Esplugues. Cal esmentar les magnífiques escultures que hi ha sobre els portals.

Casal de planta baixa i tres plantes pis. Presenta dues obertures amb arc pla a la planta baixa, dos balcons longitudinals al primer i segon pis i dues finestres a la tercera planta. La façana acaba amb un acroteri horitzontal llis.

Destaca l'estucat lliscat a carreu en planta baixa i una parella de rostres petris sobre les obertures.

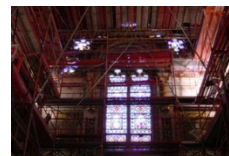
Z - Basílica de Santa María

L'església de Santa Maria de Mataró, parròquia tradicional de la ciutat, és situada a la plaça de Santa Maria. Es tracta d'un gran edifici, entre barroc i neoclàssic, d'una sola nau -coberta per voltes de llunetes- amb capelles laterals entre els contraforts i un ampli transsepte, als braços del qual hi ha, respectivament, la capella del Roser i la de Sant Josep, precedides d'un espai cobert amb cúpula. El presbiteri té planta pròxima al polígon però amb els paraments arrodonits. De l'església gòtica es conserven els arcs apuntats d'accés a les capelles laterals (l'espai de la nau actual era dividit en tres naus, en l'edifici gòtic). La façana, d'estil historicista, és formada per dos cossos: l'inferior, centrat per la porta, és dividit verticalment en cinc sectors per pilastres corínties; el superior consta de tres sectors i és centrat per una rosassa. El campanar, de tipologia barroca, s'aixeca al costat dret de l'església sobre el basament gòtic.

a - Capella de Sagrament i Mare de Déu del Fosar

Obra modernista projectada per Emili Cabanyes i enllestida l'any 1892, és d'estil neobizantí i conté pintures d'Enric Monserdà i de Rafael Estrany. Cal esmentar també el magnífic mosaic del paviment, construït per la Casa Guilani l'any 1903, al centre del qual destaca un gran escut de la ciutat.

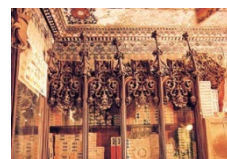
b - El Rengle (Mercat)

El projecte de construcció d'un mercat cobert a la plaça Gran va sorgir de la mà de l'Emili Cabañes el 1891. L'any següent, l'aleshores arquitecte municipal de Mataró, Josep Puig i Cadafalch, en reformà la coberta, incorporant una teulada de forma semicilíndrica, amb revestiments ceràmics, maó vist i detalls ornamentals de ferro forjat.

c - Botiga la Confiança

Situada al carrer de Sant Cristòfor, 10, l'arquitecte Puig i Cadafalch rep l'encàrrec l'any 1894 del fabricant de pasta Francesc Palomer, de fer la botiga. Inaugurada l'any 1896, l'establiment està situat als baixos d'una antiga casa de cos i presenta, tant en l'interior com en l'exterior, decoració d'estil modernista. Restaurada per l'empresa municipal PUMSA els anys 2001-2002, actualment oberta al públic

d - Hospital de Sant Jaume i Santa Magdalena

Edifici de tres plantes, senzill, de parets arrebossades. Adossada i fent cantonada amb el carrer de Pelegrí es troba l'església, de façana barroca. Malgrat l'austeritat de l'estil de l'hospital, fet no gens estrany en els edificis públics de beneficència regentats per ordes religiosos, ressalta la porta neoclàssica que no és menys senzilla però que resulta ser l'únic element decoratiu del conjunt arquitectònic.

e - Banys Romans (Can Xammar)

Conjunt arqueològic descobert l'any 1964 però destruït en bona part quatre anys després. Són restes de les termes públiques d'Iluro construïdes en època d'August, cap a la fi del segle I aC, i modificades al segle II dC. El conjunt ocupava almenys tres illes de cases, amb diverses sales pavimentades i guarnides amb escultures. S'han trobat restes d'una d'elles, un bust de Venus, amb restes d'altres parts de cos, que ara es conserva al Museu de Mataró.

Què fer a Mataró Centre

f - La Peixateria

La Peixateria és un edifici del municipi de Mataró (Maresme) que forma part de l'Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. L'edifici fou realitzat amb la finalitat d'esdevenir el mercat del peix.^[1] La construcció fou duta a terme per l'arquitecte municipal Miquel Garriga i Roca el 1841. A finals del segle XX l'ajuntament el va llogar i hi havia el projecte d'obrir un restaurant.

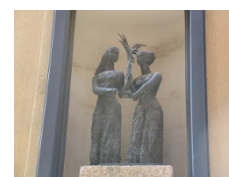
g - Cases del carrer Barcelona

L'important creixement econòmic i demogràfic del segle XVII i XVIII, condicionà un model edificador, la casa de cos, propi de les classes populars, propicià la construcció de casals per a la nova burgesia, amb cellers, botigues i magatzems, i va fer necessària també l'edificació de nous equipaments religiosos i cívics, com la basílica de Santa Maria, la Casa de la Ciutat i l'Hospital. La trama de nous carrers incorporà un rosari de places i placetes característiques.

h - Les Santes

Manuel Cusachs es l'autor d'una obra petita, força amagada i secreta, que a mode de capella hi figuren les dues Santes, palma en mà, agafades, representades com dones de l'època de quan se situa el seu martiri. Les deixebles de Sant Cugat apareixen joves i belles, treballades amb materials de bronze i el granit.

Documentació: <http://www.mataro.cat/>; <http://www.poblesdecatalunya.cat/>; <http://tdrescultures.blogspot.com.es/>; <https://ca.wikipedia.org/>; i fulletons de l'oficina de turisme de Mataró.

Enllaç al mapa:

https://drive.google.com/open?id=12azVjz_a4QREzHdNIkMyILLqA7c&usp=sharing

